

A man and a woman are shown in profile, facing each other and smiling. The man is on the left, wearing a light blue blazer over a white t-shirt. The woman is on the right, wearing a dark blue top. They appear to be in a professional setting, possibly a meeting or a presentation. The background is blurred, showing what looks like a modern office or a public space with some lights.

YEL ja yrittäjän sosiaalityrva Miksi YEL-vakuutus on tärkeää?

18.5.2021 Mika Mononen

YEL on yrittäjän sosiaaliturvan perusta

Kattava eläketurva yrittäjän elämän eri tilanteissa

- Ammatillinen kuntoutus, mikäli sairaus uhkaa työkykyä
- Työkyvyttömyyseläke sairauden varalta
- Perhe-eläketurva kuolemantapauksen sattuessa
- Osittain varhennettu vanhuuseläke
- Vanhuuseläke

Yrittäjän vapaaehtoinen tapaturmavakuutus

- Vakuutuksesta maksettavan päivärahan, tapaturmaeläkkeen ja kuntoutusrahan suuruus määräytyy YEL-työtulon perusteella

Työttömyysturva

- Yrittäjä voi liittyä Yrittäjäkassaan jos hänen YEL-työtulonsa on vähintään työttömyysturvan alarajan verran (13 247 euroa vuonna 2021). Kassaan kuuluva, työssäoloehdon täyttävä yrittäjä voi hakea ansiosidonnaista päivärahaa. Kassaan kuulumaton yrittäjä voi hakea Kelan peruspäivärahaa tai tarveharkintaista työmarkkinatukea

Yrittäjän Kelasta saamat sairaus- ja vanhempainpäivärahat määräytyvät YEL-työtulon perusteella

- Kelan päivärahat lasketaan vuositulon perusteella. Vuositulo lasketaan etuusoikeuden alkamista edeltävää kalenterikuukautta edeltävien 12 kalenterikuukauden tulojen perusteella. Yrittäjillä vuositulo pohjautuu YEL-työtuloon.
- Sairauspäivärahaa voi saada jo yhden päivän (sairastumispäivä) jälkeen

Yrittäjän työttömyysturva

Kun yritystoiminta on päätynyt tai yrittäjä ei työskentele enää yrityksessä

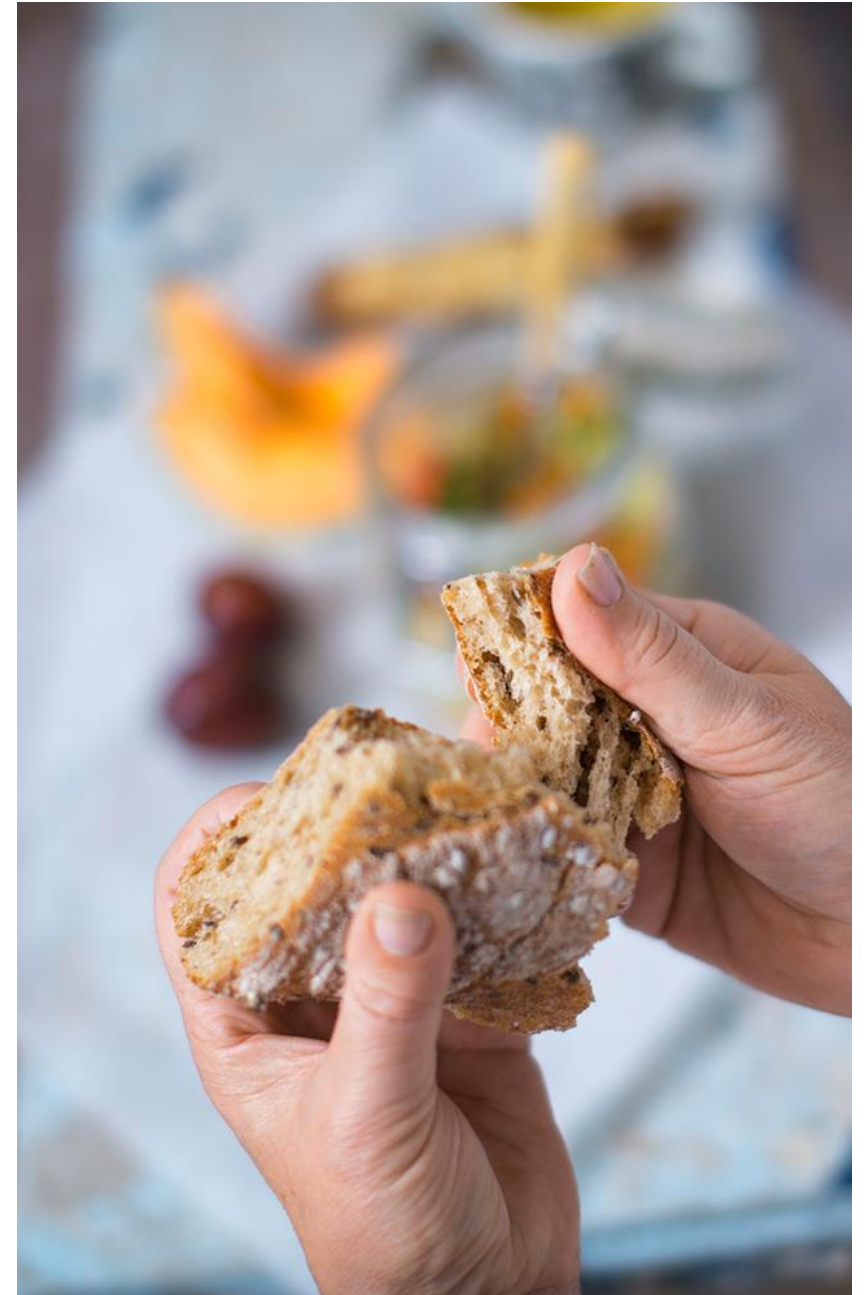
- Yrittäjä on päätoimisen työn päättyessä oikeutettu työttömyysetuuteen työssäoloehdon täytyessä – eli mikäli yritystoiminta on jatkunut edeltävän 4 vuoden aikana vähintään 15 kuukautta. Lisäksi YEL-työtulon on pitänyt olla vähintään 13 247 euroa vuodessa (raja vuonna 2021).
- Työttömäksi jäädessä pitää ilmoittautua ensin työttömäksi työnhakijaksi TE-toimistoon. Tämän jälkeen pitää hakea työttömyysetuutta joko Yrittäjäkassasta tai Kelasta

Jos yrittäjä kuuluu Yrittäjäkassaan, oikeutettu ansiosidonnaiseen päivärahaan, mikäli työssäoloehto täyttyy. Ansiopäivärahan suuruus riippuu YEL-työtulosta. Yrittäjäkassa <https://yrittajakassa.fi/>

Jos ei kuulu työttömyyskassaan, yrittäjä voi saada Kelan maksamaa peruspäivärahaa (33,66 euroa/5 pv viikko) tai työmarkkinatukea. Peruspäivärahaa voi saada, jos työssäoloehto täyttyy ja työtulo on vähintään vaaditun verran. Mikäli oikeutta peruspäivärahaan ei ole, yrittäjä voi hakea Kelasta tarveharkintaista työmarkkinatukea. Kela: <https://www.kela.fi/tyottomyysturva-nain-haet>

Sairastuminen

- Sairastuessaan yrittäjä voi hakea Kelasta päivärahaa. Etuutta voi saada jo yhden sairaspäivän jälkeen.
  - Päivärahaa maksetaan arkipäiviltä (ma-la)
- Kela maksaa yhden sairaspäivän jälkeen ensimmäiset 9 päivää YEL-päivärahaa ja tämän jälkeen varsinaista sairauspäivärahaa.
  - YEL-päiväraha lasketaan YEL-työtulon perusteella. Sairauspäivärahan määrä lasketaan vuositulon perusteella. Yrittäjillä vuositulo pohjautuu YEL-työtuloon. Lisäksi vuositulossa huomioidaan oman yrityksesi ulkopuolella saadut palkkatulot, sekä tietyt saamasi etuudet ja ansionmenetyskorvaukset.
- Sairastuttaessa on hyvä hakeutua heti terveydenhuoltoon. Kelan päivärahoja haettaessa Kela tarvitsee todistuksen työkyvyttömyydestä

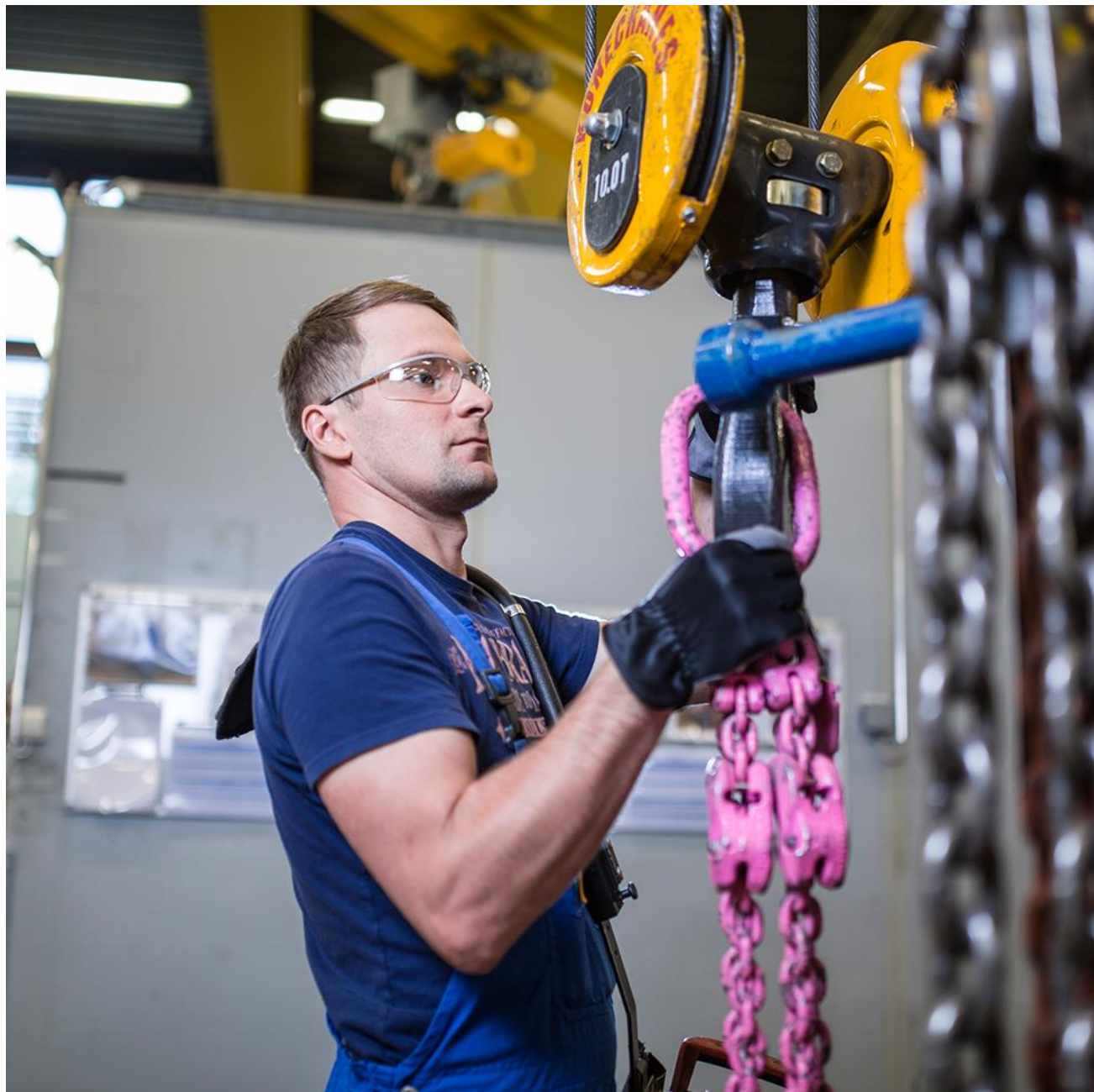
Kelan päivärahan määrä sairastuttaessa

Päivärahan määrä	Yrittäjä A. Työtulo 8100 euroa	Yrittäjä B. Työtulo 35 000 euroa
YEL-päiväraha, maksetaan 1 omavastuupäivän jälkeen seuraavien 9 arkipäivän ajan (ma-la)	19 € /päivä	74 €/päivä
Sairauspäiväraha maksetaan YEL-päivärahan jälkeen enintään 300 arkipäivän ajan	29 € /päivä, 724 €/kk	74 €/päivä, 1900 €/kk

Yrittäjän perhevapaat

- Yrittäjäkin voi jäädä vapaalle työelämästä vanhemmuuden vuoksi siinä missä työntekijätkin. Vapaan ajalta saa Kelan maksamaa vanhempainpäivärahaa, joka määräytyy YEL-työtulon perusteella. Päiväraha myös kasvattaa tulevaa eläkettä. [Lue lisää perhevapaista Kelan sivulta \(Kela.fi\)](#).
- Jos yrittäjä ei työskentele äitiys-, vanhempain- tai hoitovapaan aikana, voi YEL-vakuutuksen päättää. Tällöin palattaessa takaisin yrittäjäksi vapaan jälkeen, pitää ottaa uusi YEL-vakuutus.
- Jos yrittäjä työskentelee vapaan aikana ja työpanos ylittää YEL:n alarajan, pitää YEL-vakuutus pitää voimassa ja työtulo muuttua pienentyntä työpanosta vastaavaksi

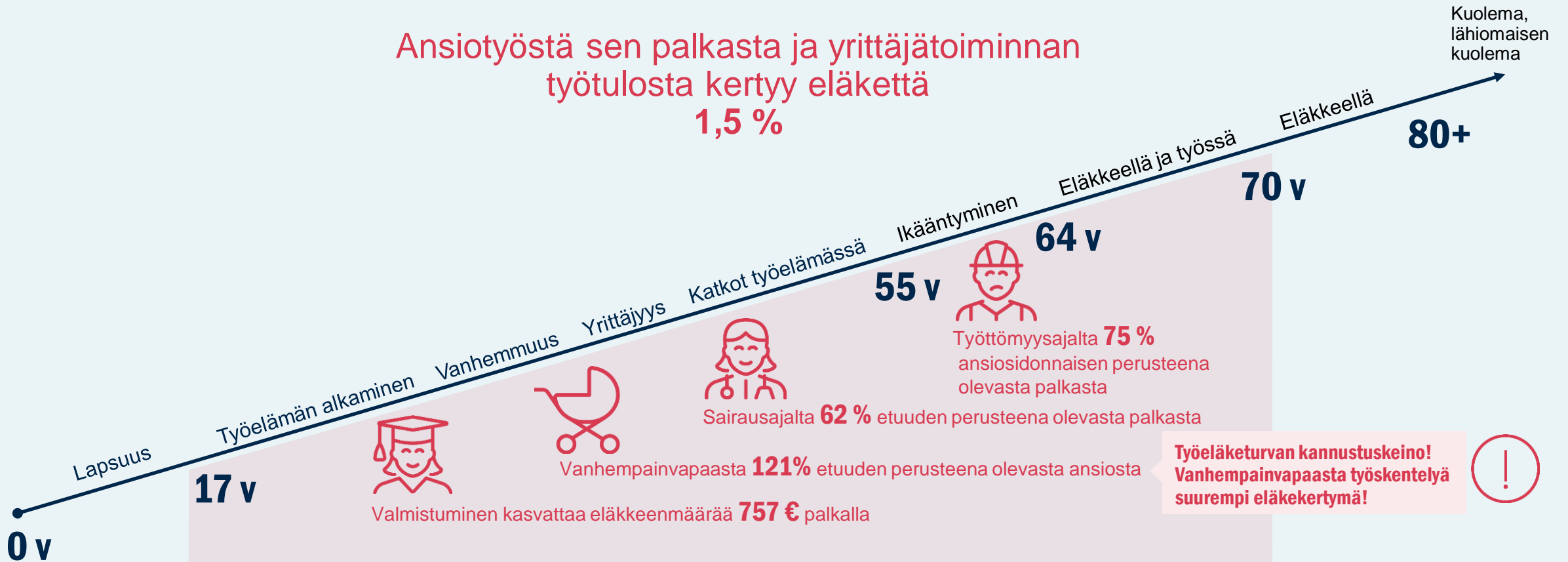

Yrittäjän eläketurva

ILMARINEN

Työeläkettä kertyy lähes kaikissa elämänvaiheissa

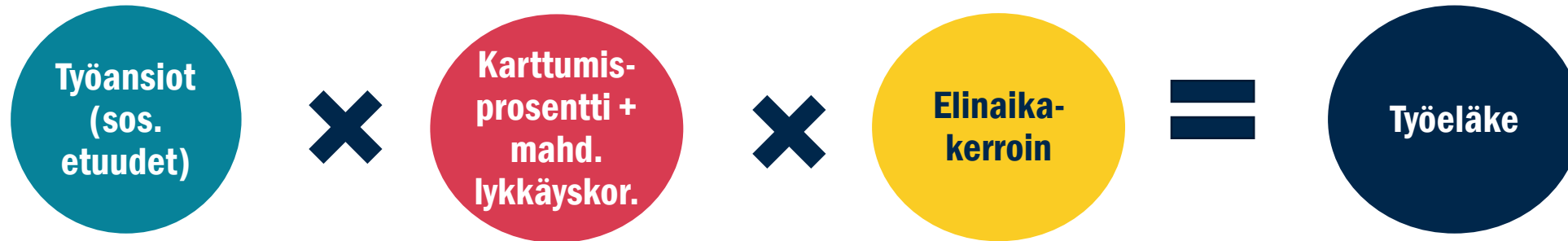
Ansiotyöstä sen palkasta ja yrittäjätoiminnan työtulosta kertyy eläkettä **1,5 %**

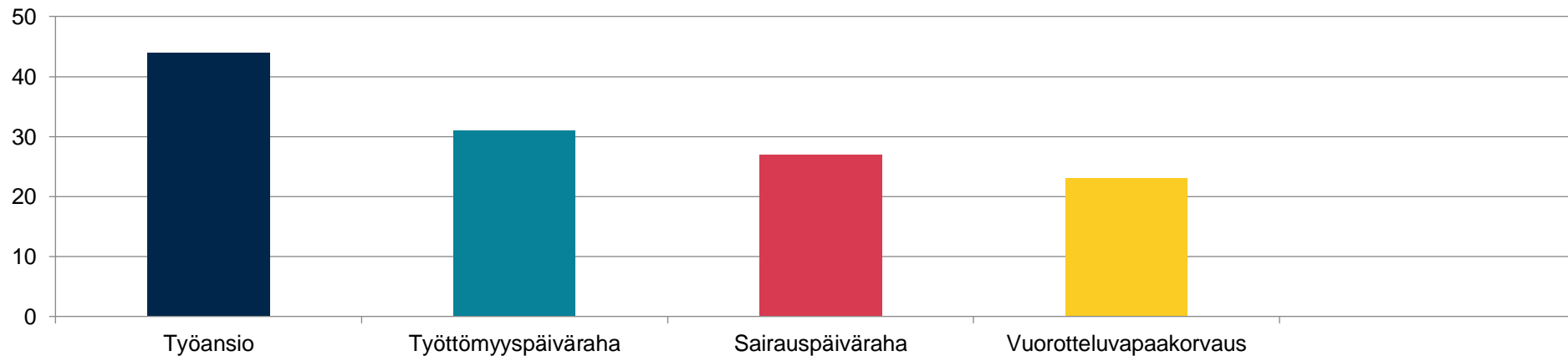

Eläkkeen karttumisen laskenta on helppoa

Historiassa vaihtuneet laskentatavat ja prosentit tekevät siitä kuitenkin monimutkaisempaa.
Me Ilmarisessa autamme

Esimerkki: 17-52 -vuotias henkilö, vuosiansiot 35 000€

Eläkevaihtoehtoja on useita

Me autamme arvioimaan mikä on sinulle mahdollinen

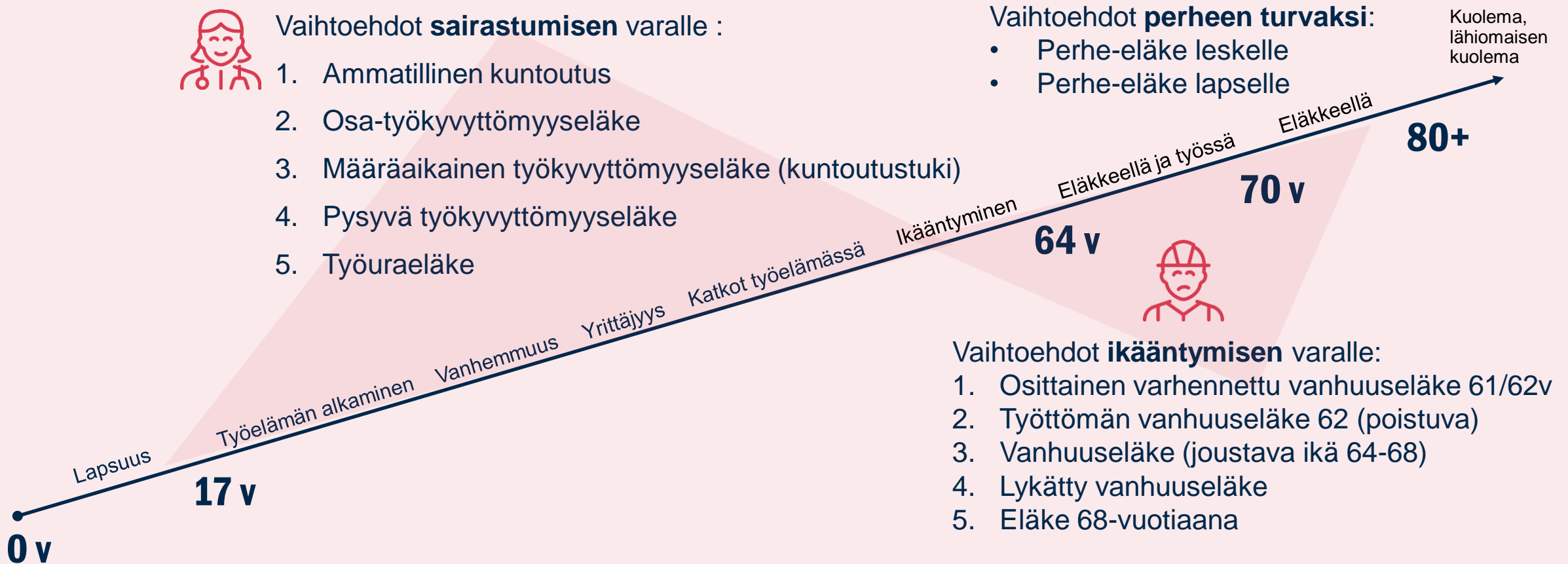
Vaihtoehdot **sairastumisen** varalle :

1. Ammatillinen kuntoutus
2. Osa-työkyvyttömyyseläke
3. Määräaikainen työkyvyttömyyseläke (kuntoutustuki)
4. Pysyvä työkyvyttömyyseläke
5. Työuraeläke

Vaihtoehdot **perheen turvaksi**:

- Perhe-eläke leskelle
- Perhe-eläke lapselle

Kuolema,
lähiomaisen
kuolema

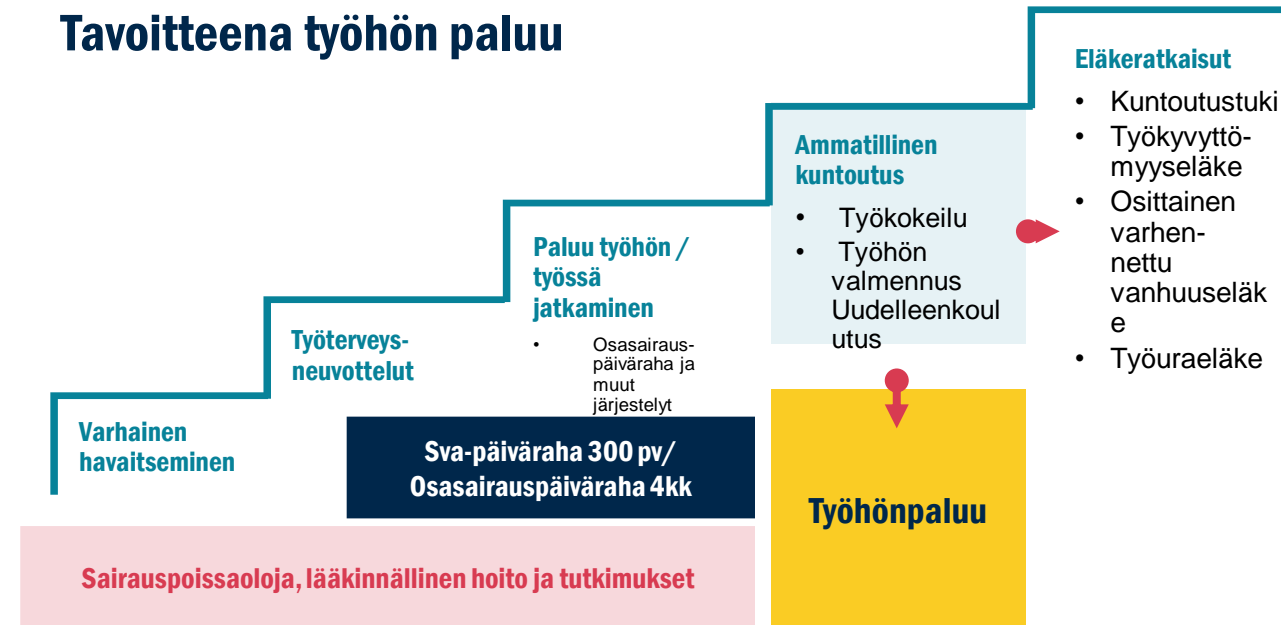
Vaihtoehdot **ikäntymisen** varalle:

1. Osittainen varhennettu vanhuuseläke 61/62v
2. Työttömän vanhuuseläke 62 (poistuva)
3. Vanhuuseläke (joustava ikä 64-68)
4. Lykätty vanhuuseläke
5. Eläke 68-vuotiaana

Sairastuneelle vaihtoehto on ammatillinen kuntoutus, työkyvyttömyyseläkkeet turvaavat jos kuntoutus ei ole mahdollinen

- Työkyvyttömyyseläke voidaan myöntää jos työkyky alentunut vähintään vuoden ajaksi sairauden tai vamman vuoksi.
  - arvioinnissa huomioidaan myös ikä, koulutus, työhistoria, asuinpaikka ja se, onko saatavilla työtä, jota henkilö voi sairaudesta huolimatta tehdä.
- Jos työkyvyn arvioidaan palautuvan hoidon tai kuntoutuksen avulla, myönnetään määräaikainen työkyvyttömyyseläke eli kuntoutustuki tai osakuntoutustuki tai annetaan ennakkopäätös ammatilliseen kuntoutukseen.

Tavoitteena työhön paluu

Ammatillisen kuntoutuksen keinot

- Ilmarisen henkilökohtainen neuvonta ja ohjaus kuntoutusasioissa työnantajille ja työntekijöille
- Työkokeilu entisessä tai uudessa työssä
- Työhönvalmennus uuteen työhön tai uusiin työtehtäviin
- Ilmarisen kustantama henkilökohtainen uravalmentajan tuki ja neuvonta ammatillisen suunnitelman laadinnassa
- Ammatillinen uudelleenkoulutus
- Oppisopimuskoulutus ja kurssit
- Yrittäjyyden tukeminen

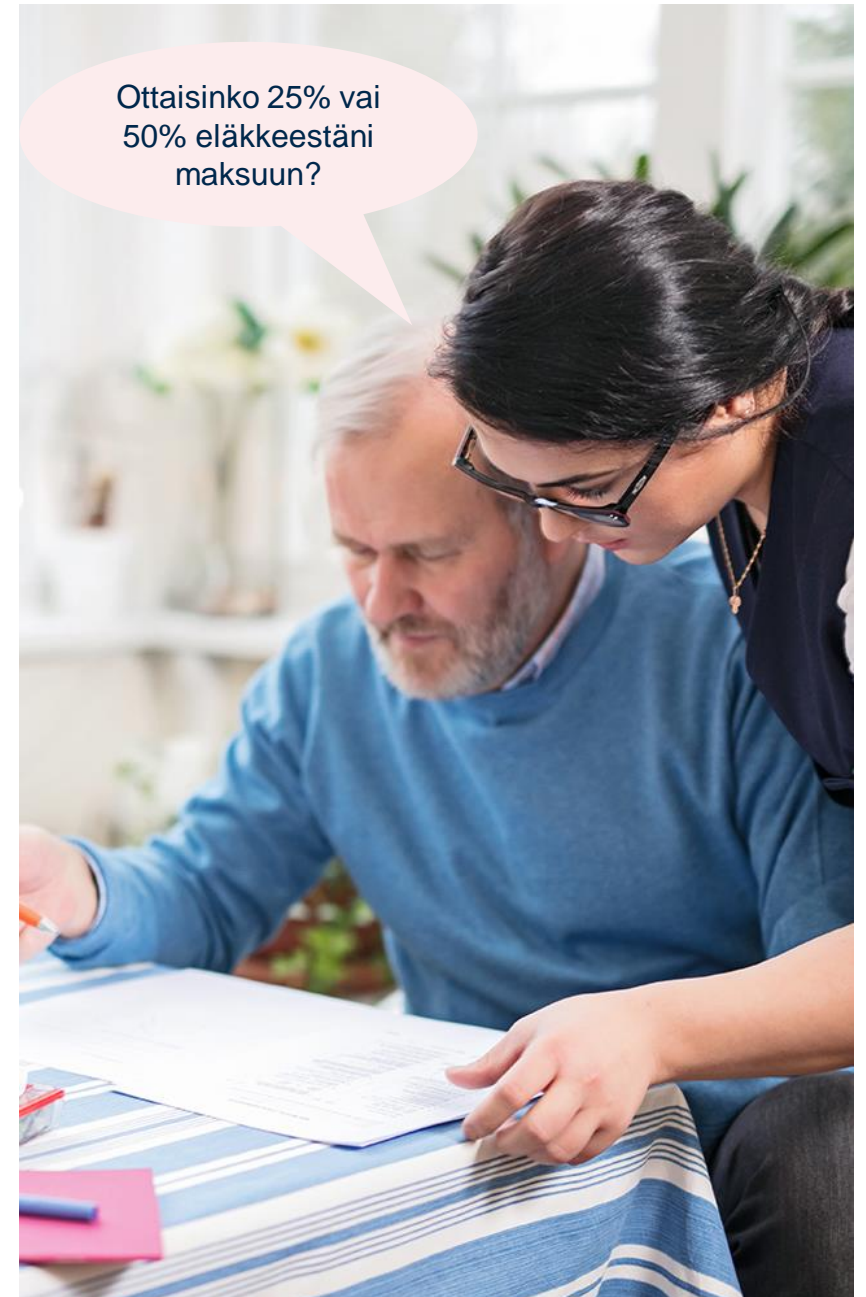
**Ilmarisen
tukema
kuntoutus on
työhön liittyvää
amatillista
kuntoutusta
henkilöille, joilla
on työkyvyttö-
myyden uhka.**

Osittainen varhennettu vanhuuseläke 61v. täyttäneelle

- Osittainen eläke tukee ikääntyvän työssä jatkamista – vaikka 68-vuotiaaksi saakka!

- Osittaisen eläkkeen määrä perustuu omaan eläkekertymään. Tätä pienennetään kuitenkin pysyvästi 0,4%/varhennuskuukausi.
  - Veron määrä kokonaistuloihin kannattaa selvittää ennen eläkkeelle jäämistä. Verotus tukee työn vähentämistä.
  - Toisaalta jos jatkaa töissä, eläkettä karttuu työnteosta edelleen

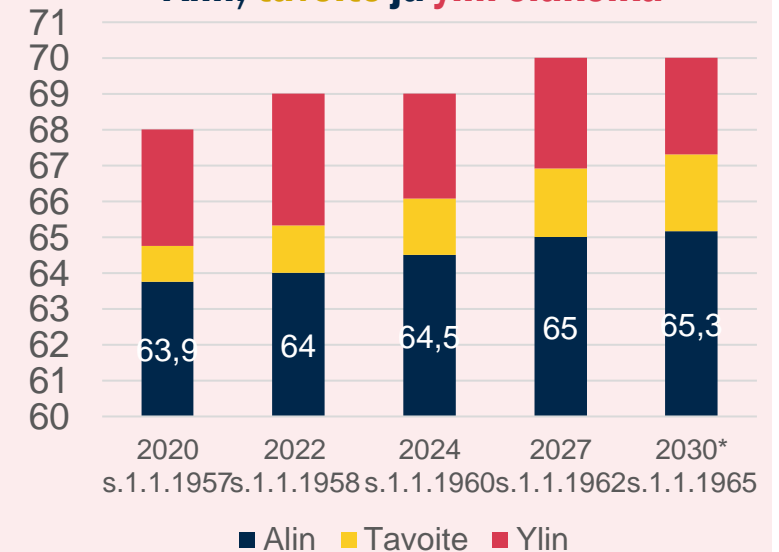
Vanhuuseläke ikääntyvälle omassa eläkeiässä

- Eläkkeen alkamisen voi päättää itse omissa eläkeikärajoissa.
  - Työsuhteen on päätyttävä, muuten oikeutta ei ole! Yritystoiminta voi jatkua.
  - YEL-vakuuttaminen vanhuuseläkkeen rinnalla vapaaehtoista.
- Tavoiteikään kannattaa jatkaa. Tällöin eläke on suurin piirtein saman suuruinen kuin oma eläkekertymä ilman elinaikakertoimen vaikutusta.
  - Elinaikakerroin on vähennyskerroin, joka kompensoi työeläketurvassa elinikämme kasvua
- Eläkettä on aina haettava myös 68-vuotiaana.
  - Ensimmäinen päätös on usein väliaikainen, koska työnantaja ilmoittaa ansiot viiveellä. Annamme lopullisen automaattisesti ja tilitämme eläkkeen oikean suuruisena takautuvasti.

63v9kk - 64v - 64v6kk
Mikä on eläkeikäni?
Katso OmaELäke

Alin, tavoite ja ylin eläkeikä

Kenelle perhe-eläke?

- Leskelle, jos puolisoilla on tai on ollut yhteinen lapsi ja avioliitto on solmittu ennen kuin puoliso 65-vuotias
  - Lapseton leski saa perhe-eläkkeen tietyin edellytyksin
- Alle 18-vuotiaalle lapselle omien tai ottovanhempien kuoleman jälkeen
- Rekisteröidyn parisuhteen osapuolille, jos he täyttävät leskeneläkkeen saantiedellytykset
- Uudistus on tulossa vuonna 2022, hallituksen esitys lausuntokierroksella
  - Mahdolliseksi myös
    - avopuolisoille tietyin edellytyksin
    - alle 20-vuotiaalle lapselle
  - Etuus on määräaikainen 10 vuotta tai kunnes nuorin lapsi täyttää 18 vuotta
  - Määräaikaisuus koskee vuonna 1975 ja sen jälkeen syntyneitä leskiä

ILMARINEN

Parempaa työelämää

[Ilmarinen.fi](https://www.ilmarinen.fi)

